

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

P 1 7 2 A 1 0 3 1 2

ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

2. feladatlap

Művészi szöveg(részlet) elemzése

2017. augusztus 24., csütörtök / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A feladatlaphoz mellékelve van egy üres lap a vázlatkészítéshez.

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi.

Ragassza vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon, az értékelőlapokon és az üres lapon!

A feladatlap két művészi szöveg(részlet)et tartalmaz, valamint a hozzájuk kapcsolódó irányított és kevésbé irányított szövegalkotási szempontsort. A kettő közül csak az egyiket válassza, vagy az irányítottat (1.), vagy a kevésbé irányítottat (2.)! A dolgozat terjedelme minimum 400–600 szó. Összesen 30 pont érhető el.

A táblázatban jelölje x-szel a választott szövegalkotási módot!

1.	2.
☐	☐

Csak golyós- vagy töltőtollat használhat. Írott betűkkel, olvashatóan írjon, a nyelvtani és a helyesírási szabályoknak megfelelően! Ha rosszul fogalmazott, húzza át a szót vagy a mondatot, és írja le újra! Az olvashatatlan dolgozatot 0 ponttal értékeljük. A mellékelt üres lapra írt vázlatát nem értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

Üres oldal

1. Irányított irodalmi fogalmazás Vámos Miklós Kisfiú és Nagyfiú című novellájának részlete alapján

Éppen a III/B osztály nyomult kifelé a kapun. Futottak, bár egyik-másik a szíve szerint lépésben jött volna. Minket most csak egyikük érdekel. Az illető közepes magasságú Kisfiú [...] Lökték hátulról, kénytelen volt futni. A kapunál megbotlott, és a Nagyfiúra zuhant.

– Nem tudsz vigyázni, öcskös? – mondta az, és ellökte magától. Ám a kapun kibuggyanó újabb gyerekhullámról visszapattanva, a Kisfiú ismét a Nagyfiú karjai között találta magát.

– Hát löknek! – méltatlankodott.

– Akkora pofont kapsz, hogy leszárad a fejed! – sziszegte a Nagyfiú, és újra odébb taszította. De a Kisfiú megint csak visszaperdült a korláthoz.

– Nem hiszed, hogy szájon váglak? – ragadta meg a Nagyfiú a Kisfiú gallérját. A Kisfiú hallgatott, majd felnézett rá.

– Hát üss! – mondta csendesesen.

– Micsoda?

– Üss, ha akarsz. – A Nagyfiú meghökkenett.

– Mi az, hogy üssek?

– Hát üssél, na!

A Nagyfiú még egyszer végigmérte a Kisfiút, vékony lábaira, keskeny vállára siklott a szeme. Megvakarta a fejét, és följebb tolta a sapkát.

– Te azt hiszed, hogy erősebb vagy nálam?

– Dehogyan hiszem!

– Hát akkor? – tette csípőre a kezét a Nagyfiú. Lehajolt, egészen közélről nézett a Kisfiú arcába.

– Ha meg akarsz verni, úgysem tudom megakadályozni! – mondta az. A Nagyfiú csapdát sejtett. Összeráncolta a homlokát, tanácstalanul nézett körül. [...]

– Szaladj el! – kiáltotta oda Bors a Kisfiúnak. – Nagyon erős, nagyon meg fog verni! – mutatott a Nagyfiúra.

A Kisfiú a fejét ingatta. Végiggondolta már. Ha ő nekiiramodik, a Nagyfiú utoléri, és még sokkal jobban megveri. Vagy máskor találkoznak, és akkor veri meg. Állandóan veszélyben lesz, örökösen rettegni fog. [...] A kapu üres volt, mindenki elment, csak ők ketten álltak ott a korlátnál. A Nagyfiú értetlenül rázta a fejét. A csend egyre zavartabb lett közöttük. [...]

– Mondd, most mi a fenének nem mész el? – kérdezte a Nagyfiú. És hogy a Kisfiú nem válaszolt, hanem csak nézett rá engedelmesen, a keze tétován megindult felé. A pofon sokkal komolyabbra sikerült, mint ahogy a Nagyfiú szánta. A Kisfiú feje nekiütődött az oszlopnak, nagyot koppant. És amikor mindezek után a Kisfiú – ahelyett hogy elfutott volna vagy sírni kezdett volna – szótlanság letörölte a vért az orráról, majd lassú mozdulatokkal zsebkendő után kotorászott, a Nagyfiú nekiesett, és agyba-főbe verte.

Szemponatok:

- Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói elbeszélismódot!
- Mutassa be a két szereplőt, vizsgálja meg tetteiket! Fejtse ki viselkedésük okát!
- Fogalmazza meg, Ön szerint kettejük közül ki a győztes! Fejtse ki, miért és milyen mértékben van jelen a diákok közötti erőszak!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követni. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint stilisztikai és nyelvi megformálására!

2. Kevésbé irányított irodalmi fogalmazás Szakonyi Károly: Kinn az utcán című novellájának részlete alapján

Néha látok egy házaspárt, látom az asszonyt meg a férfit, ott ülnek az egyik kapuban, a szűk pesti utca forró völgykatlanában, a rekkenő melegben; ülnek egy-egy konyhaszéken mozdulatlanul.

A látvány szokatlan.

A férfi ujjas ingben, bő, vasalt szövetradrágban, mezítelen lábán bőrpapucs. Mintha egy falusi ház előtt ülne a padon, a háza előtt, ünnepen vagy estefelé, munka után. A haja frissen nyírt, gondosan fésült, arca beretvált; erős, vaskos keze, mint valami használat után alaposan megtisztított és félretett szerszám, a térdén pihen. Az asszony virágos, könnyű ruhában, gyér haja kicsiny kontyban; összekulcsolt ujjai dús keble alatt.

Bámulják az utcát.

Nézik az utcát, ahol élnek, ahol laknak már ki tudja, hány és hány esztendeje.

Lesik, figyelik mégis naponta. Az embereket, a járdán parkoló autókat, a szemközti házak ablakait, a közeli boltokat; nézik, ki-ki magának, magában, mert nem beszélnek, nem tesznek megjegyzéseket, csak ülnek [...]

Különös a békeességük a város zajos forgalmában.

Gondolom, megörvendeztetem őket, rájuk köszönök, hadd legyen teljes az otthonosságérzetük.

Nem hallják meg.

Persze, az utcai ricsaj.

– Jó napot! – ismétlem meg barátságosan. Felnéznek végre, de nem viszonzják a köszönést mégsem.

Elnevetem magam félszegen, biccentek, ők azonban mereven bámulnak, hogy vajon mit is akarhatok tőlük?

Zavartan távolodom. Hallom, amint a férfi azt kérdi:

– Ki volt ez?

– Honnan tudhatnám? – veti oda az asszony.

– Merthogy köszönt.

– Köszönt. Én is hallottam. De miért?

– És mit akarhatott? Ismered?

– Nem én!

– Hm. Kiféle lehet? Belénk akar kötni?

Mostanában, ha arra visz utam, elkerülöm őket. Átvágok az utca túloldalára. Félek, kutatón pillantanának rám, hogy vajon miért háborgatom őket.

Persze, mert ők nem azért ülnek ki a ház elé, mint őseik. [...] Nem beszélgetni akarnak, csak nézni.

Nézni, lesni, figyelni – gyanakvón, tartózkodón, passzívan. Ha közel is mindenhez, mégis távol.

Mint a televízió előtt.

P 1 7 2 A 1 0 3 1 2 0 7

Szempontok:

Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói elbeszélésmódot! Mutassa be a házaspár szokását! Vizsgálja meg a megjelenített kétféle emberi magatartást, majd értelmezze annak okát! Fogalmazza meg, Ön szerint otthon érezheti-e magát a nagyvárosban egy vidéki ember! Fejtse ki, mennyire érvényes a mai emberre a *közel is mindenhez, mégis távol* magatartás!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követni. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint stilisztikai és nyelvi megformálására!

P 1 7 2 A 1 0 3 1 2 0 9

Lined writing area with horizontal ruling lines.

P 1 7 2 A 1 0 3 1 2 1 1

A series of 27 horizontal lines for writing, spanning the width of the page.

Üres oldal